

Numerikus számítások házi feladatok, 2017. (12. gyakorlat)

A feladatokat nem kell beadni, csak önálló gyakorlásra valók. A következő gyakorlaton megbeszéljük őket.

Egy

$$y'' + by' + cy = 0, \quad y(t_0), y'(t_0) \text{ adott értékek}$$

másodrendű kezdetiérték-feladat az alábbi módon írható át elsőrendű differenciálegyenlet rendszerre, ami már megoldható a Matlab ode45 parancsával:

$$\begin{aligned} y_1' &= y_2, \\ y_2' &= -by_2 - cy_1 \end{aligned}$$

$y_1(t_0) = y(t_0)$, $y_2(t_0) = y'(t_0)$. Itt tehát y_1 maga az y függvény, y_2 pedig y deriváltja. Ezt az átírást kell használni az alábbi feladatok megoldásánál.

1. Az egyszerű inga mozgásegyenlete

$$\frac{d^2\theta}{dt^2} = -\frac{g}{L} \sin \theta,$$

ahol θ a függőlegestől mért kitérés (radiánban), g a gravitációs gyorsulás (m/s^2) és L az inga hossza (m). Határozzuk meg az inga lengésidejét, ha a kezdeti kitérése 1 radián volt, és ekkor nulla volt a sebessége (kis kitérésekre $T = 2\pi\sqrt{L/g}$ lenne a lengésidő) Számoljunk a $g = 9.80665m/s^2$ és $L = 1.5m$ adatokkal!

2. Egy ejtőernyősre ható közegellenállási erő a sebesség négyzetével arányos, így mozgását a

$$\frac{d^2y}{dt^2} = g - \frac{c}{m} \left(\frac{dy}{dt} \right)^2$$

differenciálegyenlet írja le. $g = 9.80665m/s^2$ a gravitációs gyorsulás, c a közegellenállási erő arányossági tényezője, m az ejtőernyős tömege, $y(t)$ pedig az ugrás helyétől mért távolságot (m) adja meg az idő függvényében. Adjuk meg, hogy mennyi időt vesz igénybe egy 500m-es zuhanás! $c = 0.2028kg/m$, $m = 80kg$.

3. Egy $L = 30m$ hosszú, szélnek kitett hajóárbóc elhajlását az

$$y''(z) = \frac{F(z)}{2EI} (L - z)^2$$

differenciálegyenlet írja le, ahol z az árbóc adott pontjának magassága, $y(z)$ a pont függőlegestől való elhajlása, E és I pedig az anyagra jellemző állandók. Ábrázoljuk az árbóc elhajlását megadó grafikont, ha

$$F(z) = \frac{200z}{5+z} e^{-2z/30}$$

és $E = 1.3 \times 10^8$, $I = 0.05$! Legyen $y(0) = 0$ és $y'(0) = 0$!